

Käsityö – VESO 7.8.2017

Valtakunnallinen OPS: Käsityön opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7-9	s. 2
Valtakunnallinen OPS: Käsityön tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9	s.3
Valtakunnallinen OPS: Oppilaan oppimisen arviointi käsityössä vuosiluokilla 7-9	s. 5
Valtakunnallinen OPS: Käsityön päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä	s. 6
JYVÄSKYLÄN PAIKALLINEN OPS: Käsityön opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 7	s. 8
JYVÄSKYLÄN PAIKALLINEN OPS: Käsityön sisällöt vuosiluokalla 7	s. 10
JYVÄSKYLÄN PAIKALLINEN OPS: Käsityön 7-9 tavoitteet/päättöarvioinnin kriteerit	s. 12
JYVÄSKYLÄSSÄ PAIKALLISESTI TARJOTTAVAT VALINNAISET OPINNOT	s. 17

Valtakunnallinen OPS:**Käsityön opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7-9**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen, johon tavoite liittyy
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi	S2-S5	L2,L3
T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan	S1-S5	L1
T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita	S1- S5	L4, L6
T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan	S1-S5	L2, L4
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6	L3,L6
T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa	S1- S5	L5
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä	S7	L6
T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävästä elämäntapaa	S8	L1,L4,L7

Valtakunnallinen OPS:**Käsityön tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9**

Sisältöjen toteuttaminen antaa oppilaalle monipuolisen kokemuksen käsityön alueista ja mahdollisuuden useiden käsityötaitojen omaksumiseen. Sisältöalueista muodostetaan yhtenäisiä oppimistehtäviä, joissa useat sisällöt limittyvät yhtäaikaisesti toisiinsa.

S1 Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.

S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.

S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin.

S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Kokonainen käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.

S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

S6 Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan ja arvioidaan työn vaaroja sekä riskejä osanakäsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.

S7 Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen ja järjestöyhteistyöhön havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä.

S8 Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistäjänä arjessa. Harjoitellaan käsityöllä osallistumista, vaikuttamista ja viestimistä.

Käsityön oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 7-9

Monipuoliset laitteet, koneet, työvälineet ja ympäristöt mahdollistavat monimateriaalisen käsityön oppimisen ja vastuullisen työskentelyasenteen omaksumisen. Arkielämää, luontoa, rakennettua ja esineympäristöä havainnoidaan ja hyödynnetään käsityön suunnittelussa ja valmistuksessa. Käsityössä hyödynnetään mobiililaitteita ja harjaannutaan kolmiulotteisten piirrosten ja mallien tekemiseen. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja. Toiminnallista oppimista tuetaan tutkivan oppimisen projekteilla yhteistyössä ulkopuolisten asiantuntijoiden ja eri tahojen kanssa oppiaineiden rajoja ylittäen. Käsityöhön tutustutaan museo- ja näyttely- ja yritysvierailuilla.

Valtakunnallinen OPS:

Oppilaan oppimisen arviointi käsityössä vuosiluokilla 7-9

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin. Huolehditaan siitä, että oppilaat tietävät arvioinnin perusteet. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan laaja-alaisen käsityötaidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojensa hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Palautteen anto on vuorovaikutteista, jolloin myös opettaja saa palautetta käyttämistään menetelmistä tai työtavoista.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut käsityön oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso käsityön valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy koko opiskelun ajan. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta. Numeroarvosana laaditaan yhdessä käsityön opetukseen osallistuneiden opettajien kesken.

Valtakunnallinen OPS:**Käsityön päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä**

Käsityön opetuksen tavoitteena on	Sisältö- alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi	S2-S5	Työskentely ja tuottaminen	Oppilas suunnittelee työskentelyään, osaa tehdä valintoja ja etsiä työhönsä omia ratkaisuja.
T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan	S1-S5	Kokonaisen käsityöprosessin toteuttaminen	Oppilas osaa asettaa työskentelylleen tavoitteita sekä työskentelee käsityöprosessin mukaisesti ja arvioi realistisesti oppimistaan käsityöprosessin aikana.
T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita	S1-S5	Valmistaminen, tekniikat ja työstömenetelmät	Oppilas osaa valita tarkoituksenmukaisia materiaaleja sekä tekniikoita ja työstömenetelmiä ja osaa käyttää niitä valmistaessaan suunnittelemaansa tuotteita/teoksia.
T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan	S1-S5	Visuaalinen materiaallinen ja teknologinen ilmaisu	Oppilas käyttää käsityön keskeisiä käsitteitä ja osaa esittää ideansa selkeästi sekä toteuttaa ne suunnitelmaan perustuen ottaen huomioon esteettisyyden ja toimivuuden.
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6	Turvallinen työskentely	Oppilas osaa arvioida työskentelyn vaaroja ja riskejä sekä toimia turvallisesti käsityöprosessissa.
T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja	S1-S5	Tieto- ja viestintätekniset taidot	Oppilas osaa käyttää itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa suunnittelussa ja valmistamisessa sekä oman tai yhteisen

dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa		Yhteisöllinen työskentely	käsityö-prosessin dokumentoinnissa tieto- ja viestintä-teknologiaa.
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä	S7	Kädentaitojen ja käsityön merkityksen hahmottaminen arkielämässä ja yhteiskunnassa	Oppilas osaa esimerkkien avulla kuvailla käsityönmerkitystä arjessa, yhteiskunnassa ja työelämässä.
T8 ohjata oppilaita taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa	S8	Valintojen tekeminen ja niiden perustelut	Oppilas osaa perustella käsityön merkityksen kestäväälle elämäntavalle ja tehdä sen mukaisia valintoja työskentelyssään.

JYVÄSKYLÄN PAIKALLINEN OPS:

Käsityön opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 7

T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi

- Suunnittellaan työskentelyä itsenäisesti kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti.
- Etsitään työhön omia ratkaisuvaihtoehtoja ideoinnissa, kokeilussa ja suunnittelussa.
- Oppilaan rooli koko työskentelyprosessissa on merkittävä opettajan roolin vähentyessä.

T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttaman niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan

- Työskennellään opettajan antamien erilaisten tuotesuunnittelutehtävien ohjaamana kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti.
- Tarkastelellaan ja kehitetään suunnitelmia ja työskentelyä jatkuvasti

T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita

- Valitaan tarkoituksenmukaisia materiaaleja sekä tekniikoita ja työstömenetelmiä ja käytetään niitä itse suunniteltuja tuotteita/teoksia valmistettaessa.

T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan

- Käytetään oikeita käsityön käsitteitä työskenneltäessä.
- Esitetään omat tai yhteiset ideat selkeästi ja tehdään toteutuskelpoisia suunnitelmia.
- Valmistetaan tuotteita tai teoksia suunnitelmien pohjalta.

T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa.

- Arvioidaan työskentelyn vaaroja ja riskejä sekä toimitaan turvallisesti käsityöprosessissa.

T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisen ja jakamisessa

- Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa käsityöprosessin dokumentoinnissa.
- Tallennetaan prosessin vaiheet kasvunkansioon tai peda.nettiin.
- Käytetään yhteisöllisen tiedon tuottamisen ja jakamisen mahdollisuuksia prosessin eri vaiheissa esim. blogit, yhteisöpalvelut, Padlet.

T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä

- Tutkitaan esimerkkien avulla käsityön merkitystä arjessa, yhteiskunnassa ja työelämässä.

T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elintapaa

- Pohditaan omien valintojen merkitystä omassa työskentelyssä kestävä elämäntavan näkökulmasta.

JYVÄSKYLÄN PAIKALLINEN OPS:

Käsityön sisällöt vuosiluokalla 7

Käsityön oppimistehtävän pohjana ovat ilmaisu, muoto ja teknologia:

- Ilmaisun tehtävänantoerimerkki: elämys, taide, pelit, leikit, kokemus, tunteet, aistit
- Muotoilun tehtävänantoerimerkki: arkielämän, esineiden, luonnon- ja rakennetun ympäristön havainnointi uusien ideoiden kehittämiseksi.
- Teknologian tehtävänantoerimerkki: korostaa erityisesti esineen tai ilmiön toimintaperiaatteita ja siihen liittyvää tietoa ja sen soveltamista

S1 Innovointi:

- Lähtökohtana tuotesuunnittelutehtävien ratkaisu.
- Kehitetään ideoita, käytäntöjä tai tuote, joita oppilas pitää uutena tai kehitetään olemassa olevalle asialle uusi käyttötarkoitus.
- Integroidaan tarvittaessa muiden oppiaineiden sisältöjen kanssa hyödyntäen monipuolisesti ajankohtaisia teemoja.
- Hyödynnetään teknisiä piirto-ohjelmia suunnittelun osana.

S2 Muotoilu:

- Perehdytään asumiseen, liikkumiseen ja pukeutumiseen.
- Huomioidaan tuotteen esteettisyys ja toimivuus.
- Hyödynnetään paikallista kulttuuriperintöä. Esimerkiksi Alvar Aalto.

S3 Kokeilu:

- Käytetään vaativampia koneita (esim. oiko- ja tasohöylä, vannesaha, jyrsin, metalli- ja puusorvi, hitsauslaitteet, 3D tulostin, saumuri, kirjova ompelukone, kangaspuut) ja niiden teknologiaa kokeilujen apuna.
- Kokeillaan luovasti ja rohkeasti perinteisiä sekä uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita.

- Hyödynnetään uusimpien teknologioiden mahdollisuuksia oppimistehtävien toteutuksessa (sulautetut eli ohjelmoitavat järjestelmät: lasertyöstöyksikkö, CNC-jyrsin, E-tekstiilisovellukset).
- Tutustutaan ja kokeillaan tavallisimpien työskentelyyn käytettävien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita
- Kokeilujen avulla etsitään tuotesuunnittelutehtävään sopivia ratkaisuja.

S4 Dokumentointi ja arviointi:

- Hyödynnetään TVT:n mahdollisuuksia kokonaisen käsityöprosessin dokumentoinnissa.
- Arvioidaan käsityöprosessia sekä tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä.
- Prosessi dokumentoidaan kasvunkansioon.

S5 Tekeminen:

- Valmistetaan omien ja yhteisöllisten suunnitelmien ja kokeilujen pohjalta käsityötuotteita ja teoksia, joissa huomioidaan laadukkuus, toimivuus, innovatiivisuus, esteettisyys, ekologisuus ja eettinen kestävyys.
- Käytetään monipuolisesti tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita.

S6 Työturvallisuus:

- Ennen työskentelyä kartoitetaan ja arvioidaan työn vaarat sekä riskit. Käsityöprosessin aikana huomioidaan työturvallisuus.

S7 Yrittäjämäinen oppiminen:

- Tutustutaan paikallisiin käsityö- ja teknologiatoimijoihin.

S8 Tiedostaminen ja osallistuminen:

- Pohditaan, miten käsityöllä voidaan viestiä, vaikuttaa tai osallistaa.

JYVÄSKYLÄN PAIKALLINEN OPS:

Käsityön 7-9 tavoitteet/päätösarvioinnin kriteerit

4	5	6	7	8	9	10
T1 Ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi.	Oppilas tarvitsee jatkuvaa tukea pystyäkseen suunnitelmaan ja tekemään valintoja työskentelyssään.	Oppilas pystyy ohjatusti suunnitelmaan ja tekemään valintoja työskentelyssään.	Oppilas osaa osittain itsenäisesti suunnitella, tehdä valintoja ja etsiä omia ratkaisuja työskentelyssään.	Oppilas suunnittelee työskentelyään, osaa tehdä valintoja ja etsiä työhönsä omia ratkaisuja.	Oppilas suunnittelee työskentelyään, osaa tehdä perusteltuja valintoja ja etsiä työhönsä omia luovia ratkaisuja.	Oppilas ratkaisee ongelmat itsenäisesti ohjeiden avulla, hakemalla tietoa tai päättämällä.

4	5	6	7	8	9	10
T2 Ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan	Oppilas tietää, mistä osa-alueista käsityöprosessi muodostuu.	Oppilas osaa kertoa ohjatusti, mitä käsityöprosessin osa-alueen sisällöt tarkoittavat.	Oppilas osaa asettaa oppimiselleen ja työskentelylleen tavoitteita. Oppilas työskentelee käsityöprosessin mukaisesti.	Oppilas arvioi realistisesti oppimistaan käsityöprosessin aikana.	Oppilas osaa kehittää oppimistaan ja työskentelyään oman arvionsa pohjalta.	Oppilas toimii täysin itsenäisesti kokonaisen käsityöprosessin aikana.

4	5	6	7	8	9	10
T3 Opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja.	Oppilas tunnistaa erilaisia käsityön materiaaleja, työvälineitä ja tekniikoita.	Oppilas osaa ohjatusti valita ja käyttää työhönsä erilaisia käsityön materiaaleja, työvälineitä ja tekniikoita.	Oppilas osaa osittain itsenäisesti valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia käsityön materiaaleja, työvälineitä ja tekniikoita omaan työhönsä.	Oppilas osaa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia materiaaleja, tekniikoita ja työvälineitä omaan työhönsä.	Oppilas osaa valita ja käyttää taitavasti ja tarkoituksenmukaisesti materiaaleja, työvälineitä ja tekniikoita tuotteisiinsa/teoksiinsa.	Oppilas osaa valita ja käyttää luovasti ja tarkoituksenmukaisesti materiaaleja, työvälineitä ja tekniikoita uudenlaisten tuotteiden ja teosten valmistamisessa. Oppilas osaa perustella valintansa.

4	5	6	7	8	9	10
T4 Ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja	Oppilas osaa nimetä erilaisia käsityön käsitteitä.	Oppilas käyttää ohjatusti käsityön käsitteitä.	Oppilas osaa osittain itsenäisesti käyttää käsityön keskeisiä käsitteitä.	Oppilas käyttää käsityön keskeisiä käsitteitä.	Oppilas käyttää sujuvasti ja monipuolisesti käsityön keskeisiä käsitteitä.	Oppilas osaa soveltaa käsityön käsitteitä uudessa asiayhteydessä.
sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja	Oppilas osaa ohjatusti tehdä suunnitelman	Oppilas osaa esittää ideansa ja osittain itsenäisesti	Oppilas osaa esittää ideansa selkeästi sekä	Oppilas osaa huomioida tuotteessaan	Oppilas osaa arvioida omaa suunnitteluaan	Oppilaan suunnitelman perusteella kuka

teknologista ilmaisuun.	työstään.	toteuttaa suunnitelmaansa.	toteuttaa ne suunnitelmaan perusten.	esteettisyyden ja toimivuuden.	sekä toteutustaan ja kykenee muuttamaan toimintaansa tarvittaessa.	tahansa pystyisi valmistamaan tuotteet/teoksen .
-------------------------	-----------	----------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------	--	--

4	5	6	7	8	9	10
T5 Ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa.	Oppilas tunnistaa erilaisia työturvallisuusväli neitä ja työskentelyyn liittyviä riskejä.	Oppilas osaa ohjatusti valita tarkoituksenmukaisen suojavälineen omaan työskentelyynsä.	Oppilas osaa osittain itsenäisesti soveltaa oppimiaan työturvataitoja työskennellessään.	Oppilas osaa arvioida työskentelyn vaaroja ja riskejä. Oppilas osaa toimia turvallisesti käsityöprosessissa.	Oppilas huolehtii yhteisöllisesti työturvallisuudesta .	Oppilas dokumentoi vaarat ja riskit työsuunnitelmaan.

4	5	6	7	8	9	10
T6 ohjata oppilasta käyttämään tietojen ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja	Oppilas muistaa, mitä tv-taitoja on aiemmillä luokilla käytetty suunnittelun apuna.	Oppilas osaa ohjatusti käyttää joitain tv-taitoja suunnittelun apuna.	Oppilas osaa osittain itsenäisesti käyttää joitain tv-taitoja suunnittelun apuna.	Oppilas osaa käyttää suunnittelussa tieto- ja viestintäteknologiaa itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa.	Oppilas osaa jo suunnittelussa ottaa huomioon tvn tarjoamat mahdollisuudet ja ohjaa prosessia niiden mukaan.	Oppilas arvioi ja erittelee käyttämiään tv-taitoja ja pystyy perustelemaan ratkaisujensa tarkoituksen.

jakamisessa. Suunnittelu						
Valmistaminen	Oppilas muistaa, mitä tv-taitoja on aiemmilla luokilla käytetty valmistamisen apuna.	Oppilas osaa ohjatusti käyttää joitain tv-taitoja valmistamisen apuna.	Oppilas osaa käyttää joitain tv-taitoja osittain itsenäisesti valmistamisen apuna.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön valmistamisessa itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa.	Oppilas osaa jo suunnitteluvaiheessa ottaa huomioon tv-taitojen tarjoamat mahdollisuudet tuotteen valmistuksessa ja ohjaa prosessia niiden mukaan.	Oppilas arvioi ja erittelee käyttämiään tv-taitoja ja pystyy perustelemaan ratkaisujen tarkoituksen.
Dokumentointi	Oppilas osaa kertoa, mitä käsityöprosessin eri osa-alueiden dokumentointi tarkoittaa.	Oppilas osaa ohjatusti käyttää tv-taitoja dokumentoinnissa.	Oppilas osaa osittain itsenäisesti käyttää tv-taitoja dokumentoinnissa.	Oppilas osaa käyttää dokumentoinnissa tieto- ja viestintäteknologiaa itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa.	Oppilas arvioi ja erittelee käyttämiään tv-taitoja dokumentoinnissa ja pystyy perustelemaan ratkaisujen tarkoituksen.	Oppilas valitsee itsenäisesti erilaisia dokumentointitapoja ja yhdistelee niitä luovasti.

4	5	6	7	8	9	10
T7 Ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä.	Oppilas tutustuu aiheeseen, miten käsityö, kädentaidot ja teknologia voivat vaikuttaa omaan elämään.	Oppilas ymmärtää, kuinka käsityön osaamisella voidaan vaikuttaa omassa elämässä	Oppilas ymmärtää, miten käsityön osaamisen taito vaikuttaa yhteiskunnassa.	Oppilas osaa esimerkkien avulla kuvailla käsityön merkitystä arjessa, yhteiskunnassa ja työelämässä.	Oppilas analysoi käsityön eri vaikutusmahdollisuuksia yhteiskunnassa.	Oppilas luo uusia yhteiskunnallisia kehitysideoita käsityön keinoin.

4	5	6	7	8	9	10
T8 ohjata oppilaita taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa.	Oppilas tutustuu käsityön merkitykseen kestäväälle elämäntavalle.	Oppilas ymmärtää, että hänen käsitöissään tekemillä valinnoilla on merkitystä kestävä elämäntavan kannalta.	Oppilas osaa perustella käsityön merkityksen kestäväälle elämäntavalle.	Oppilas osaa tehdä kestävä kehityksen mukaisia valintoja työskentelyssään.	Oppilas arvioi ja ylläpitää kestävä elämäntavan mukaisia valintoja ryhmässä.	Oppilas kehittää ja ylläpitää käsitöissä oppimiaan kestävä elämäntavan mukaisia valintoja koulu- ja lähiympäristössä.

JYVÄSKYLÄSSÄ PAIKALLISESTI TARJOTTAVAT VALINNAISET OPINNOT:

Taito- ja taideaineiden valinnaiset tunnit (T-valinnainen) ovat kotitalous, kuvataide, käsityö, liikunta ja musiikki. Kestoltaan valinta on kaksi vuosiviikkotuntia kahden lukuvuoden ajan.

Valinnainen aine (V-valinnainen) voi olla taito- ja taideaine, draamakasvatus, tieto- ja viestintäteknologia, luonnontieteet, yrittäjyyskasvatus tai A2-/B2- kieli, joista kielivalinta on kaksivuotinen ja muut aineet yksivuotisia. Kestoltaan valinta on kaksi vuosiviikkotuntia lukuvuodessa.

Lisäksi Jyväskylässä tarjotaan **laaja-alaisten osaamiskokonaisuuksien** pohjalta suunniteltuja **opintokokonaisuuksia (L-valinnainen)**, joiden sisällöt suunnitellaan koulukohtaisesti. Valinta on kestoltaan 1, 0,5 tai 0,25 vuosiviikkotunnin mittainen kokonaisuus.

Valinnaisten opintojen tuntijakotaulukko

5. luokka	1 vvt (L-valinta)
6. luokka	1 vvt (L-valinta)
8. luokka	2 vvt (T-valinta), 2 vvt (V-valinta), 2 vvt (L-valinta)
9. luokka	2 vvt (T-valinta), 2 vvt (V-valinta), 2 vvt (L-valinta, joista 1 vvt taito - ja taideaine)

Valinnat tehtyään oppilaan valinta muuttuu pakolliseksi suoritettavaksi kokonaisuudeksi.

